

POLITIKKUR

Felagsskapurin Sea Shepherd hevur boðað frá, at tey aftur koma til Føroyar í summar at forða fyri grindadrápi. Fleiri teirra eru longu komin higar

Nú er grindalógin endaliga samtykt

Greið semja er millum tingfólk um, at tað eigur at verða bannað at forða fyri grindadrápi í Føroyum

Árni Gregersen

Tvær ferðir hevur løgtingsformaðurin kallað tingið inn, síðani tað fór í summarfrí fyrst í mei.

Í báðum førum hevur orsøkin verið, at tann grindalóg, sum var endaliga samtykt áðrenn tingið fór heim, hevði nakrar orðingar, sum lögfrøðiliga ikki vóru nóg greiðar og tí onkrar broytingar eru gjørdar, har lógin í øðrum førum ikki er lagað til broytingarnar.

Hetta er fyrstu ferð Føroyar hava fingið eina grindalóg. Fyrr hevur so at siga alt bygt á siðvenju og gamlar reglur, sum ongatíð eru grundfestar í lógartekstum.

Men ein onnur orsøk er til, at grindalógin kom júst nú.

Ágangurin frá ávísam útlandskum felagsskapum, sum mótmæla grindadrápi, er herdur hesi seinna árin og felgsskapirnir senda fólk hendaðanvegin hvørt ár at mótmæla grindadrápi.

Serliga ein hending í eini grind á Sanfði í fjør gjørdi, at myndugleikarnir hildu, at neyðugt er at gera eina lóg, sum gevur heimild til at taka sær av fólki, sum royna

Landsstýrismaðurin við fiskivinnumálum, Jakob Vestergaard, fær heimild at gera kunngerðir í samband við grindadráp

at forða fyri grindadrápi í Føroyum.

Hendingin á Sandi í fjør og eftirspælið gjørdi, at myndugleikarnir vóru varugir við, at heimildirnar í lógunum at forða fyri, at fólk leggja seg uppí grindadráp ikki eru nóg víðar og ger at myndugleikarnir ikki kunnu gera, sum teir halda vera neyðugt.

Nýggjar heimildir

Grindalógin er nýggj og byggir ikki á nakra gamla lóg, men heldur á siðvenju, sum er elligomul.

Í sambandi við, at heim-

ildir verða givnar at taka og forða fólki at leggja seg úti grindadráp, fær lögreglan heimild at afturhalda fólki í 12 tímar og lögreglan fær eisini møguleika at leggja hald á lutir, sum kunnu brúkast at forða fyri grindadrápi.

Høvuðsorsøkin til, at mett verður neyðugt at útvega víðkaðar heimildir at afturhalda persónar og at fremja lóghald á lutir, sum hesir persónar hava brúkt at órógva, darva ella forða grindadrápi, er tann uppiblanding, sum í nýggjari tíð við millumbilum hevur tikið seg upp ímóti grindadrápi, og tær eftirmetingar og royndir, sum myndugleikarnir í Føroyum hava gjørt sær í mun til at handheva lóg og landaskil í sambandi við grindadráp, var sagt í viðmerkingunum til lógaruppskotið.

Eitt grunnsjónarmið aftanfyrir nýggju lógina er, at tey sum skipa fyri grindadrápi: grindaformenn, sýslumenn og lögreglan fáa víðari heimildir at forða óviðkomandi at leggja uppí og royna at forða fyri at grind og smáhvalur annars verður dripin.

Avleiðingarnar

Tað er fiskimálaráðið sum hevur gjørt uppskotið og ráðið heldur ikki, at lógin fer at broyta nakað hjá teimum, sum vanliga drepa grind eftir gomlu siðvenjuni.

Hinvegin fær uppskotið avleiðingar fyri teir felagsskapir, sum ætla at órógva, darva ella forða fyri grindadrápi, tí myndugleikapersónar fáa friari heimildir at gera inntriv mótvegis slikum persónum og lutum, sum brúktir verða at fremja lógarbrot við.

Tí verður mett, at hesir persónar í størri mun fara at vera hildnir aftur og handtiknir, um persónarnir við gerðum, inntrivum ella óvirkni órógva, darva ella forða fyri, at grindadrápið kann ganga sína vanligu gongd.

Eisini verða lutir, tað veri seg hjálptól, amboð ella fôr, sum hesir brúka at fremja lógarbrot við, tiknir av teimum við víðkaðu heimildini at fremja skyldubundið lóghald.

Sambært stk. 2 er grindalógin eisini beinleiðis galdandi fyri onnur, sum ikki eru við í sjálvum grindadrápinum, um hesi við gerðum ella

óvirkni órógva, darva ella forða fyri, at grind verður hildin til.

Tað er uttan týðning, um gerðirnar ella óvirknið verður framt á landi ella sjógvi, um tað verður framt av persónum, sum eru í báti, sjóskutara ella sum brúka seg sjálvi sum amboð, ella onnur amboð ella hjálptól at útinna sínar gerðir ella sitt óvirkni fyri at leggja forðingar fyri, at grindadrápið kann ganga sína vanligu gongd.

Tað hevur var upp á tal at áseta reglur í lógina, sum geva sýslumonnum og øðrum av teimum heimilaðum fólki, heimildir at handtaka fólk, sum við gerðum ella óvirkni royna at forða fyri, at grind verður hildin til.

Fútin frámælti slíkum víðkaðum heimildum við tilvísing til, at tað longu finnst reglur um borgarlaga handtøku sambært § 755, stk. 2 í rættargangslógini, og at víðkaðar heimildir sambært eini serlóg sum grindalógini kunnu økja um vandan fyri óneyðugari valdsnýtslu.

Harafturat kemur, at lögreglan oftast er hjástødd í sambandi við grind, og er tað ein vanlig uppgáva

hjá lögregluni at halda lóg og landaskil, eitt nú tá ein størri fólkamongd savnast, og er hetta eisini galdandi, tá grindaboð eru.

Harumframt verður lögreglan sambært § 10 heimilað til at fremja ávís inntriv í sambandi við, at roynt verður at órógva grindadrápið.

Alt á einum stað

Ófriðurin í samband við grindadráp í seianstuni er ein orsøk til at lógin er samtykt nú, men vert er at leggja til merkis, at tað sum áður bert var siðvenja nú er felt niður í eina grindlóg.

Ein lóg, sum gevur landsstýrismanninum heimildir at gera regugerðir í samband við grindadráp.

Ein avleiðing av nýggju lógini er, at tey, sum skulu drepa hval, skulu hava verið á skeiðum, har slíkt verður lært.

Millum manna verður hetta nevnt, at tey millum 2000 og 3000 fólkin, sum hava verið á skeiðum hava fingið »license to kill« – loyvi at drepa hval, sjálvandi.

Grindalógin kemur í gildi beinanvegin.